

ναρχίαν ὡς πρὸς τὸν ἡγεμόνα, τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν πολιτῶν, τῶν ὑπαλλήλων, τοῦ κλήρου, τὰς πρὸς κύρωσιν τούτων ποινικὰς διατάξεις, τὸ οἰκογενειακόν, πραγματικόν καὶ κληρονομικόν δίκαιον, συντεταγμένους ἄνευ τάξεως καὶ ἐπισημονικῆς διαίρεσεως, εἶναι ὁ αὐστηρότερος τῶν νόμων, καθόσον γνωρίζω ἐκ τῶν νομικῶν μελετῶν μου. Ὁ σκοπὸς τοῦ νέου τούτου Δυκούργου ἦτο ἡ συγκέντρωσις τῆς ἐξουσίας, ἡ ἐξαφάνισις, διὰ τῆς ἀπειλῆς τῶν βραδυσμῶν καὶ τῆς ἐσχάτης ποινῆς, τῶν ἐγκλημάτων, καὶ ἡ διατήρησις τοῦ στρατιωτικοῦ πνεύματος πρὸς ἀμυνὰν τῆς πατρίδος.

Τὸ Μαυροβούνιον ἐκυβερνᾶτο μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου 1851 παρὰ τῶν Μητροπολιτῶν (Βλαδίκαια) — Ἡγεμόνων, ὁ τελευταῖος τῶν ὁμοίων Πέτρος ὁ Β', ὁ ποιητῆς, θηήσκων, συνέστησε πρὸς τὸν λαὸν τοῦ διαδόχου τὸν εἰκοσιπενταετῆ ἀνεψιὸν τοῦ Δανιὴλ, εὐρισκόμενον τότε ἐν Ῥωσίᾳ. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Βλαδίκαια Πέτρος ἀπειράθη ν' ἀμφισβητήσῃ τὸ κληρονομικόν δικαίωμα τοῦ Δανιὴλ, ἀλλ' οὗτος, ἐλθὼν ἐκ Ῥωσίας, καὶ ἐμφανισθεὶς εἰς τὸν λαόν, ἐγένετο δεκτὸς ὡς νόμιμος ἡγεμὼν, καὶ ἐγκατασταθεὶς, ἐξώρισε τὸν θεῖόν του καὶ τοὺς λοιποὺς ἀντιφρονοῦντας.

Ὁ Δανιὴλ δὲν ἔλαβε τὸ ἱερατικὸν σχῆμα, καὶ ἐκλήθη νὰ κυβερνήσῃ τὸν τόπον εἰς τὰς πλείονας κρίσεις περιστάσεις. Ἀφ' ἐνός ὁ μετὰ τῶν Ἀλθανῶν καὶ τῆς Τουρκίας βάρβαρος ἐκατέρωθεν πόλεμος ἐξηκολούθει πρὸ αἰώνων, εἰς δὲ τὰς ἐκ τούτου ἀνωμαλίας προσετίθεντο καὶ οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι μεταξὺ τῶν διαφόρων φυλῶν, τῶν χωρίων καὶ τῶν ἀτόμων, ἕνεκα τοῦ ἐθίμου τῆς ἐκδικήσεως τοῦ αἵματος, μέχρι τοῦδε ἐπικρατοῦντος ἐν Ἀλθανίᾳ, αἱ δρώσεις, ἡ ληστεία, αἱ ἐπιδρομαὶ εἰς τὰς ὁμόρους χώρας, καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης ἡ κλοπὴ καὶ πάντα τὰ συναφῆ ἐγκλήματα. Οὔτε σκιά ὑπῆρχε τῆς Κεντρικῆς ἐξουσίας. Ὁ Δανιὴλ ἐσκέφθη, ὅτι πρὸς σωτηρίαν τοῦ τόπου εἶχεν ἀνάγκην ν' ἀνυψώσῃ τὸ ἀξίωμά του, νὰ συγκεντρώσῃ τὴν ἐξουσίαν, καταβάλλων τοὺς αὐτοκεφάλους ἀρχηγούς, καὶ νὰ καταστήσῃ τὸ κράτος του εὐνομούμενον, τὸν δὲ λαόν, εἰθισμένον νὰ σιδηροφορῇ, μάχεται καὶ ἐγκληματῆ νηπιύθεν, νὰ δαμάσῃ, ἐξημερώσῃ καὶ κυβερνήσῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ καθοδηγήσῃ εἰς τὴν τήρησιν τοῦ στρατιωτικοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἐθελουσίας ὑπὲρ πατρίδος. Ὅθεν ἐδημοσίευσεν καὶ ἐξετέλεσεν αὐστηρῶς τὸν κώδικά του, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὰς περὶ κλοπῶν, ἀρπαγῶν, ἐκδικήσεων καὶ ἐπιδρομῶν διατάξεις, καὶ ἐπέτυχεν καθ' ὁλοκληρίαν τὸν ἐπιδιωχθέντα σκοπὸν.

Ἐν Μαυροβουνίῳ σήμερον ὁ ἡγεμὼν εἶναι ἀπόλυτος μονάρχης ὡς οὐδεὶς ἄλλος ἐν τῷ κόσμῳ, ὁ τόπος κυβερνᾶται δι' ὀλιγίστων ὑπαλλήλων, ἄνευ στρατοῦ ἢ χωροφυλακῆς, τηρῶν

τάξιν παραδειγματικὴν, τὰ ἦθη ἐν καιρῷ εἰρήνης εἶναι ἡμερώτατα, καὶ τὸ στρατιωτικὸν πνεῦμα ἀκμαῖον πάντοτε. Πάντες οἱ Μαυροβούνιοι εἶναι ἀξιοματικοὶ ἢ στρατιῶται τῶν ταγματῶν, οὐδ' ὀβολὸν ἐκ τοῦ δημοσίου λαμβάνοντες, οὐδὲ τὴν τροφήν ἐν ἐκστρατείᾳ. Πρὸ τριῶν ἐτῶν ζῶν εἰς τ' ἀγρία ὄρη τοῦ Μαυροβουνίου, οὐδὲ ῥῆξιν μεταξὺ πολιτῶν εἶδον, οὐδὲ μεθύοντα τινα, οὐδὲ κλοπὴν ἔμαθον διαπραχθεῖσαν. Καὶ ὀπλοφοροῦσι μὲν πάντες, μὴδὲ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν ἐξαιρουμένου, ἀλλ' ὁ ὀπλισμὸς τῶν χρησιμεῖται ὡς στολισμὸς.

Πρὸ δεκαετίας ὁ Ῥώσος νομικὸς Βόζιτς ἀσχολεῖται εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ νέου κώδικος κατὰ τὰς νεωτέρας ἰδέας καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ Μαυροβουνίου, ἅπερ ἐμελέτησεν ἐπὶ τόπου, πρὶν δὲ δημοσιεῖσθαι οὗτος, ὑποτίθεται ἐν ἰσχύϊ ὁ κώδικς τοῦ Δανιὴλ, ὅστις ὅμως εἰς τὰς πλείστας διατάξεις του μένει ἐν ἀχρηστίᾳ ἢ ἐτροποποιήθη. Ἡ μονομαχία π. χ. ἀπηγορεύθη. Οἱ νόμοι περὶ κλοπῆς δὲν εἶναι ἤδη τοσοῦτον αὐστηροὶ ὡς καὶ οἱ περὶ φόνων, διότι οὐδὲ κλοπαὶ οὐδὲ δολοφοναὶ συμβαίνουσι. Τὰ ἐγκλήματα τῆς ἐσχάτης προδοσίας καὶ τῆς προδοσίας τῆς πατρίδος εἶναι ἀγνωστα. Τῆς ἐκδικήσεως τοῦ αἵματος, τῆς ἀπαγωγῆς, τῶν ἐμπρησμῶν οὐδ' ἔχνην περιεσώθησαν. Οὐδεὶς Μαυροβούνιος παρυσιάζεται εἰς τὸ δικαστήριον ἤδη μὲ λίθον εἰς τὸν λαίμῳ, οὐδὲ δαπανᾷ τὴν περιουσίαν του εἰς τὰς οἰκογενειακὰς ἐορτὰς ἢ λύπας.

Τὰ ἔθιμα ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἰσχύουσιν ἤδη, καὶ ὁ κώδικς τοῦ Δανιὴλ ὑφίσταται ὡς περιέργον μᾶλλον ἱστορικὸν μνημεῖον, καὶ ὡς τοιοῦτον τὸν καθιστῶμεν γνωστὸν εἰς τοὺς συμπολίτας ἡμῶν, τηρήσαντες τὴν τάξιν τοῦ πρωτοτύπου ἐν τῇ μεταφράσει.

24 Ἀπριλίου 1883. Ἐκ τοῦ Μαυροβουνίου.

Λ.

ΚΩΔΗΞ ΔΑΝΙΗΛ

Πάντες οἱ Μαυροβούνιοι καὶ Βερδιανοὶ εἰσὶν ἴσοι ἐνώπιον τῶν νόμων. Ἡ τιμὴ, ἡ ἰδιοκτησία, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἐλευθερία ἐκάστου εἰσὶν ἀπαραβίαστοι. Μόνον δικαστικὴ ἀπόφασις δύναται νὰ κρίνῃ περὶ τούτων. Τὸ πρόσωπον τοῦ Ἡγεμόνου εἶναι ἱερὸν καὶ ἀπαραβίαστον. Οὐδεὶς δύναται, δι' οἰονδήποτε λόγον, νὰ ἐπικρίνῃ τὰς πράξεις του ἢ νὰ προσβάλλῃ τὸ πρόσωπον ἢ τὸν χαρακτῆρά του. Ὁ παραβάτης τουφεκίζεται. Πᾶσαι αἱ περὶ θανάτου ἀποφάσεις δεόν νὰ κυρῶνται παρὰ τοῦ ἡγεμόνου, ὅστις ἔχει, ὡς ἀρχῶν, τὸ δικαίωμα τῆς χάριτος. Οἱ δικασταὶ δεόν νὰ ὦσιν ἀμερόληπτοι, ν' ἀκροῶνται τῶν διαδίκων καὶ ν' ἀφίνωσιν εἰς ἕκαστον ἐλευθέραν τὴν ὑπεράσπισιν. Τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν, αἰτινες θὰ καταχωρίζωνται εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον, δὲν

πρέπει να δημοσιεύωσιν, εἰμὴ ἀφοῦ πεισθῶσιν ἐντελῶς, μετ' ἐπισταμένην συζήτησιν γεννησμένην, ἀπόντων τῶν διαδίκων. Ἐὰν δικαστὴς ἀποδειχθῆ μεροληπτῶν, ἀπολύεται, καὶ πληρώνει πρόστιμον 150 ταλλήρων αὐστριακῶν. Ἐὰν δικαστὴς ζητήσῃ ἢ λάβῃ δῶρα, διὰ τὸ ἄθωωσῃ ἔνοχον ἢ καταδικάσῃ ἀθῶον, ἀπολύεται, καὶ ὀφείλει νὰ πληρώσῃ πρόστιμον 120 ταλλήρων, ἐξ ὧν 50 δίδονται εἰς τὸν καταγγελλαντα. Ἐπίσης ὅστις ὑπόσχεται ἢ δίδει δῶρα εἰς τοὺς δικαστὰς φυλακίζεται ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα δι' ἕκαστον δουκάτον ὑποσχεθὲν ἢ δοθὲν, καὶ δὲν δύναται πλέον νὰ παραστῆ εἰς δικαστήριον. Τὸ δῶρον δημεύεται ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ταμείου. Ἐν διαφωνίᾳ τῶν δικαστῶν, ἰσχύει ἡ πλειονοψηφία, ἀλλ' ἕκαστος ὀφείλει νὰ δηλώσῃ, ὅτι ἔκρινε κατὰ συνείδησιν. Ἐὰν τις προσπαθῆ νὰ φέρῃ ταραχὴν ἢ διαφωνίαν εἰς τὰς διασκέψεις, ἀντικαθίσταται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ ἡγεμὼν δύναται ἐπίσης ν' ἀντικαθιστᾷ τοὺς προεστῶτας καὶ τοὺς γέροντας τῶν χωρίων, οἵτινες τῷ φαίνονται ἀνάικοι.

Οἱ δικασταὶ καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρχαὶ διορίζονται ὑπὸ τῆς Σκουπζίνας, ὅπως ἀσχολῶνται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ κοινὸν καλὸν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς ἄλλας ἐργασίας, εἰς τὸ ἐμπόριον ἢ τὰ ταξιδία. Ὁ καιρὸς τῶν ἀνήκει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, εἰς ἣν ἐκλήθησαν.

Ἐκαστος ὀφείλει νὰ σέβηται τοὺς γέροντας, προεστῶτας καὶ δικαστὰς. Ὁ συκοφαντῶν ἢ ὑβρίζων αὐτοὺς πληρώνει πρόστιμον δέκα ταλλήρων. Οἱ γέροντες, προεστῶτες ἢ δικασταὶ, οἵτινες προσβάλλουσι Μαυροβούνιον, πληρώνουσι πρόστιμον 20 ταλλήρων. Ὅστις συμφωνεῖ μετὰ τοῦ ἐχθροῦ νὰ βλάψῃ τὸν τόπον, ἢ προσπαθεῖ νὰ διεγείρῃ ἐπαναστάσιν, ἂν τοῦτο βεβαιουῖται παρὰ δύο μαρτύρων, τουφεκίζεται, καὶ ἕκαστος, ἀνακαλύπτων τὴν προδοσίαν, δύναται νὰ τὸν φονεύσῃ. Ὅστις δὲν πράξῃ οὕτω, ἢ ἀποκρύψῃ τὸν ἔνοχον, τιμωρεῖται μετὰ τὴν αὐτὴν ποινὴν.

Ἐν καιρῷ πολέμου ἕκαστος Μαυροβούνιος ἢ Βερδιάνος ὀφείλει νὰ λάβῃ τὰ ὄπλα, ὅταν ὁ τόπος τοῦ ἀπειληθῆ ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν, καὶ νὰ βαδίσῃ κατ' αὐτοῦ. Ὅστις καθυστερήσῃ εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην (ἄτομον, φυλὴ ἢ χωρίον), θέλει ἀφοπλισθῆ, καὶ δὲν δύναται ἰσοβίως νὰ φέρῃ ὄπλισμόν· θέλει ἀτιμασθῆ καὶ ὀφείλει πρὸς τοῖς ἄλλοις νὰ φέρῃ περίζωμα (ποδιάν) γυναικῶς, διὰ νὰ καθιστᾷ γνωστὸν, ὅτι δὲν ἔχει καρδίαν ἀνδρός. Ἐκαστος βοεβόδας, προεστῶς ἢ γέρον ὀφείλει, ἅμα πληροφορηθῆ, ὅτι μέρος τῆς χώρας ἀπειλεῖται, νὰ καλέσῃ εἰς τὰ ὄπλα τοὺς ἀνδρας τοῦ διαμερισματός του καὶ νὰ βαδίσῃ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἐν καθυστερήσει, τιμωρεῖται μετὰ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ὡς προδότης.

Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἀποστείλῃ ἀρχηγούς, γέ-

ροντας ἢ σωματοφύλακας εἰς φυλὴν τινα ἢ χωρίον, νὰ συλλάβῃ τινα, καὶ ἕτερος τὸν προστατεύῃ, οἱ ἀπεσταλμένοι συλλαμβάνουσι καὶ τοῦτον, καὶ, ἂν ἀνθίσταται, τὸν φονεύουσι. Ἄλλ' ὀφείλουσι νὰ προσέξωσι καλῶς μήπως φονεύσωσιν ἀθῶον. Ὁ συντρέχων τινα ὅπως φυγοδικήσῃ, τιμωρεῖται μετὰ τὴν αὐτὴν τοῦ φυγοδικούντος ποινὴν. Ἡ κλοπὴ, ἢ ληστεία καὶ ἄλλα ἐγκλήματα, ἐκτελοῦμενα εἰς τὰς γειτονικὰς χώρας, τιμωροῦνται ὡς ἂν ἐτελοῦντο ἐν Μαυροβούνιῳ. Οὔτε ἐν τῇ τουρκικῇ χώρᾳ ἐπιτρέπεται ἐν καιρῷ εἰρήνης ἢ ἐπίδρομῃ πρὸς λαφυραγωγίαν. Τὰ τοιαῦτα λάφυρα ἐπιστραφίσονται εἰς τὸν κύριόν των καὶ ὁ ἔνοχος τιμωρηθήσεται.

Πᾶς Μαυροβούνιος ἢ Βερδιάνος, ὅστις φονεύσῃ ἕτερον, χωρὶς νὰ προκληθῆ, ἢ νὰ εὐρίσκειται ἐν καταστάσει ἀμύνης, τουφεκίζεται, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐξαγορασθῆ. Ἐν δραπετεύσει, κατὰσχεται ἡ περιουσία του καὶ πωλεῖται ὑπὲρ τοῦ δημοσίου. Ὁ τοιοῦτος δὲν δύναται νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα, καὶ ὅστις τὸν ἀπαντήσῃ ὅπουδήποτε δικαιουται νὰ τὸν τουφεκίσῃ πάραυτα. Ὁ προστατεύων, ἀποκρύπτων ἢ ὑπερασπιζόμενος τοιοῦτον, τιμωρεῖται ὡς ὁ ἔνοχος. Ὁ πληγῶνων ἐν φιλονεικίᾳ τὸν ἀντίπαλόν του δι' ὄπλου ἢ μαχαίρας παραδίδεται εἰς τὸ δικαστήριον, ὅπερ θέλει ὀρίσει τίς ἦτον ὁ ἔνοχος, ὅστις καταδικάζεται κατὰ τὴν σπουδαιότητα τοῦ τραύματος εἰς φυλάκισιν ἢ πρόστιμον. Ἐὰν τὸ τραῦμα ἐγένετο ἐκ προμελέτης ἢ ἐξ ἰδιοτροπίας, τὸ πρόστιμον διπλασιάζεται. Τὸ πρόστιμον διὰ τὸν ἀκρωτηριασμὸν τῶν χειρῶν ἢ τῶν ποδῶν εἶναι 100 ταλλήρα, διὰ τὴν ἀπώλειαν ἑνὸς ὀφθαλμοῦ ἢ διὰ τραῦμα τῆς κεφαλῆς 60 ταλλήρα. Ἐὰν ὁ τραυματισμὸς ἐγένετο ἐν ψυχικῇ ὀρμῇ, ἄνευ προμελέτης, τὸ πρόστιμον ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἡμισυ. Ἐν τούτοις αἱ δαπάναι τῆς θεραπείας βαρύνουσι πάντοτε τὸν ἔνοχον. Ἐν Μαυροβούνιῳ κτυπήσῃ ἕτερον διὰ τοῦ ποδὸς ἢ τῆς κτυπηθῆς πληρόντι πρόστιμον 50 δουκάτων. Ὁ προσβληθεὶς δύναται νὰ τὸν φονεύσῃ ἀτιμωρητῆ, ἀλλ' ὀφείλει νὰ τὸ πράξῃ πάραυτα. Ἐὰν φονεύσῃ τὸν προσβαλόντα μετὰ μίαν ὥραν ἢ ἡμέραν, τιμωρεῖται ὡς ἀνθρωποκτόνος. Ὅστις ἀπειλεῖται παρ' ἑτέρου δύναται νὰ τὸν πληγώσῃ ἢ φονεύσῃ ἄνευ εὐθύνης. Ἐν περιπτώσει αὐτομάτου ἐκπυρσοκροτήσεως τῶν ὄπλων, ὁ κύριος τούτων ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν δαπανῶν τῆς θεραπείας τοῦ τυχόν πληγωθέντος καὶ τοῦ προστίμου τοῦ ἐξ ἀμελείας τραύματος.

Ἡ ἐκδίκησις τοῦ αἵματος ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς. Μόνος ὁ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου καταδικασθεὶς φονεὺς θανατώνεται. Κατ' οὐδένα τρόπον οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ δύναται νὰ πάθωσιν.

Αἱ μονομαχίαι ἐπιτρέπονται, ἀλλ' οἱ μάρτυρες δὲν δύνανται νὰ λάβωσι μέρος, οὔτε ἕτερα πρόσωπα νὰ ἔλθωσιν εἰς βοήθειαν τῶν μονομαχούντων, ἐπὶ ποινῇ προστίμου 200 ταλλήρων.

Ὁ πυρπολῶν ἀκίνητον ἐκ πάθους ὀφείλει νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν ζημίαν καὶ καταδικάζεται πρὸς τοὺς ἄλλοις εἰς θάνατον. Ὁ βλέπων ἐαυτὸν ἀπειλούμενον ἐκ πυρκαϊᾶς δύναται νὰ φωνεύσῃ τὸν πυρπολῶντα. Ἄν Μαυροβούνιος φωνεύσῃ ἵππον, βούν ἢ ἕτερον ζῶον βλάπτοντα τὸν ἀγρόν του, καταδικάζεται εἰς πρόστιμον 10 ταλλήρων καὶ ἀποζημιώνει ἀναλόγως τὸν κύριον τοῦ ζῶου. Οἱ κύνες μόνον φονεύονται ὅταν προξενώσι ζημίαν. Ἄν τις θραύσῃ ἀκουσίως τὸν ὄπλισμόν ἑτέρου, πληρώνει τὸ τρίτον τῆς ἀξίας. Ἐὰν συμβῇ τοῦτο, ἐνῶ εἶχε τ' ἀλλότρια ὄπλα ὡς χρησιδάνειον, πληρώνει τὰ δύο τρίτα.

Ὅστις θέλει ν' ἀπαλλοτριώσῃ ἰδιοκτησίαν του ὀφείλει νὰ ἐρωτήσῃ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του ἐνώπιον μαρτύρων ἂν δὲν ἦνε ἀγορασταὶ ἐν τῇ ὀρίσθεισῃ τιμῇ, καὶ, ἐν ἀποφατικῇ τούτων ἀπαντήσῃ, νὰ πωλήσῃ τὸ κτήμα του εἰς ὃν τινα θέλῃ, καθόσον ἕκαστος εἶνε κύριος τῶν πραγμάτων του, καὶ δύναται νὰ τὰ διαθέσῃ μετὰ ζῶντων ἢ καὶ διὰ διαθήκης. Ἐν διαδοχῇ ἐξ ἀδιαθέτου τὰ τέκνα κληρονομοῦσι ἐξ ἴσου. Ἄν ἡ μήτηρ ζῇ, ἔχει τὴν ἰσοδίων ἐπικαρπίαν, τῆς διανομῆς ἐπεροχομένης μετὰ τὸν θανάτὸν της, καὶ ἐν ἐνηλικιότητι τῶν τέκνων. Ἐὰν ὧσιν ἀνήλικα τὰ τέκνα, ἐπίτροπος διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν των μέχρι τῆς ἡλικίας 20 ἐτῶν.

Ὅταν κόρη ὑπανδρεύεται, δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ἢ τὴν δοθησομένην παρὰ τῶν γονέων αὐτῆς ἐκουσίως προῖκα. Οὐδὲν ἔχει δικαίωμα ἐπὶ τῆς κληρονομίας τοῦ πατρὸς της. Ἡ χήρα, ἐνόσφ διατελεῖ ἐν τῇ χηρείᾳ, καρποῦται πάντων τῶν εἰσοδημάτων τοῦ συζύγου. Ἐὰν ἔλθῃ εἰς δεύτερον γάμον, λαμβάνει ἐτήσιον εἰσόδημα 10 ταλλήρων ἀλλ' ἂν κέκτηται τέκνα, λαμβάνει ἐτήσιως δι' ἕκαστον ἀρρεν ἐν δουκάτον, καὶ δι' ἕκαστον θῆλυ ἡμισυ. Ἄν ἀποθάνῃ τις, χωρὶς ν' ἀφήσῃ τέκνα ἀρρένα, πᾶσα ἡ κληρονομία μεταβαίνει εἰς τὰς θυγατέρας. Τὰ ὄπλα του μόνον, ἂν δὲν διέθεσεν ἄλλως, κληρονομοῦσιν οἱ ἀρρένες συγγενεῖς του. Ἄν ἔχῃ ἀδελφάς, λαμβάνουσιν αὐταὶ τὸ τρίτον, καὶ αἱ θυγατέρες τὰ δύο τρίτα. Ἄν ἡ κόρη, προικισθεῖσα, ἀποθάνῃ ἀκληρος, ἢ προῖξ μεταβαίνει εἰς τοὺς ἀδελφούς ἢ ἀδελφάς ἢ τοὺς ἐγγυτέρους συγγενεῖς της, οἵτινες κληρονομοῦσιν ἐν ἐλλείψει κληρονόμων κατ' εὐθείαν. Ἐν ἐλλείψει κληρονόμων, κληρονομεῖ τὸ δημόσιον.

Ἐὰν τέκνον λησμονῇ τὸ πρὸς τοὺς γονεῖς ὀφειλόμενον σέβας, τιμωρεῖται κατὰ πρῶτον μὲ πρόστιμον, ἐν ὑποτροπῇ μὲ φυλάκισιν καὶ ῥα-

βδισμόν. Ἄν καὶ οὕτω δὲν σωφρονῇ, ὁ πατὴρ δικαιοῦται νὰ τὸ ἐξώσῃ τῆς οἰκίας.

Οἱ δημόσιοι φόροι δέον νὰ πληρώνωνται ἐμπροθέσμως. Ὁ ἀρνούμενος τὴν πληρωμὴν των τιμωρεῖται ὡς προδότης. Ὁ ἀποκρύπτων μέρος τῆς περιουσίας του, ἐν καιρῷ τῆς βεβαιώσεως τῶν φόρων, ἀπόλλυσι τοῦτο. Οἱ ἀρχηγοὶ καὶ οἱ γέροντες δύναται νὰ ἐπιβάλλωσι πρόστιμον μέχρις εἴκοσι ταλλήρων. Μεγαλειτέρου ποσοῦ πρόστιμον ἐπιβάλλει μόνον τὸ δικαστήριον, ὑπὲρ τοῦ δημοσίου πάντοτε.

Ὁ θεωρῶν ἐαυτὸν ἀδίκως τιμωρηθέντα δύναται νὰ ἐκκαλέσῃ τὴν ἀπόφασιν ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου, ὅπερ, ἂν δεχθῇ τὴν ἔφεσιν, τιμωρεῖ τὰς ἐκδούσας τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν ἀρχὰς διὰ τὴν ἀδικίαν των. Ἐὰν αἱ ἀρχαὶ αὐταὶ ἰδιοποιηθῶσι τὰ ἐπιβληθησόμενα πρόστιμα, ἀντικαθίστανται καὶ πληρώνουσιν εἰς τὸ δημόσιον τὸ πενταπλοῦν. Ὅστις εἰς τὸ μέλλον ἐμφανισθῇ εἰς τὸ δικαστήριον, φέρων λίθον εἰς τὸν λαίμῳ, ἐνοχος ἢ ἀθῶος, θέλει τιμωρεῖσθαι διὰ σωματικῆς ποινῆς.

Πάντες οἱ κληρικοί ὀφείλουσι νὰ ἐπισκέπτωνται κατὰ Κυριακὴν τὴν ἐκκλησίαν, νὰ τηρῶσι ταύτην καθαρὰν, καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικούς κανόνας, καὶ νὰ διδάσκωσι τὸν λαὸν περὶ τῶν ἀγαθῶν τῆς θρησκείας. Ἄν ἀμελῶσιν, ἀντικαθίστανται.

Τὰ διαζύγια, ἄπερ δὲν ἐπιτρέπει ἡ ἐκκλησία, ἀπαγορεύονται. Ὅταν Μαυροβούνιος θέλῃ νὰ νυμφευθῇ, δέον νὰ τὸ εἶπῃ τρεῖς ἡμέρας πρὶν εἰς τὸν ἱερέα, ὅστις ἐξετάζει τὴν μελλόνυμφον ἂν συναινεῖ. Ἄν αὕτη ἀποποιῆται, ὁ ἱερεὺς δὲν ἐκτελεῖ τὴν ἱεροτελεσίαν, ἐπὶ ποινῇ καθαιρέσεως. Ἐὰν τις λάβῃ τὴν σύζυγον ἑτέρου, ἢ ἀπαγάγῃ κόρην, τὴν ὁποίαν οἱ γονεῖς δὲν συναινέουσι νὰ τῷ δώσωσιν εἰς γάμον, ἐξορίζεται, καὶ τὰ κτήματά του δημεύονται. Ἄλλ' ἂν ἡ κόρη ὑπανδρεύθῃ ἐκουσίως, καίτοι τῶν γονέων μὴ συναινούντων, αὕτη τε καὶ ὁ σύζυγός της μένουσιν ἀκαταδίωκτοι. Ἐὰν Μαυροβούνιος ἀποπλανήσῃ νεάνιδα καὶ δὲν θέλει νὰ τὴν συζευχθῇ, πληρώνει 130 ταλλήρα πρὸς συντήρησιν τοῦ νόθου τέκνου, ὅπερ ἐνηλικιούμενον ἔχει τ' αὐτὰ δικαίωματα ὡς καὶ τὰ γνήσια τέκνα. Ἄν Μαυροβούνιος συλλάβῃ ἐπ' αὐτοφῶρῳ τὴν σύζυγόν του μοιχαλίδα, δύναται νὰ τὴν φωνεύσῃ ὡς καὶ τὸν ἐραστὴν της. Ἐὰν γυνὴ τις ἀπειλήσῃ τὴν ζωὴν τοῦ συζύγου της, θανατοῦται. Ἄν ἀποδράσῃ, ἐξορίζεται διαρκῶς. Ἄν τις δὲν εἶναι εὐχαριστημένος ἐκ τοῦ γάμου του, δύναται νὰ χωρίσῃ τὴν σύζυγόν του ἀλλ' ὀφείλει νὰ προβλέψῃ περὶ τῆς συντηρήσεώς της, καὶ δὲν δύναται νὰ τὴν διαζευχθῇ. Ἄν μετὰ τὸν χωρισμὸν ἡ γυνὴ φέρεται ἀπερπῶς, δὲν ὑποχρεοῦται ὁ σύζυγος εἰς διατροφὴν. Ἡ βρεφονοκονία τιμωρεῖται μὲ θάνατον.

Ὁ συλλαμβανόμενος ἐπ' αὐτοφώρῳ κλέπτων τιμωρεῖται διὰ βραδυσμῶν 100, ἂν ἔκλεψεν ὄπλα, 50 δι' ἓνα ἵππον ἢ βοῦν, 30 διὰ μόσχον ἢ δάμαλιν. Δι' ἓν πρόβατον καὶ ἄλλας κλοπὰς μικρὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ ἢ τῇ αὐλῇ τιμωρεῖται δι' 20 βραδυσμῶν. Ὅστις φονεῦει τὸν κλέπτην, κλέπτοντα, λαμβάνει ἀμοιβὴν 20 ταλλήρων, ἀλλὰ δέον νὰ προσέξῃ νὰ μὴ φονεύσῃ ἀθῶον. Ἡ κλέπτουσα τὸν σύζυγόν της γυνὴ τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν, ἐν ὑποτροπῇ διὰ βραδυσμῶν καὶ διαζυγίου, ἀπαγορευμένου αὐτῇ νέου γάμου. Ὁ ἱερόσυλος τιμωρεῖται μὲ θάνατον. Μὲ τὴν αὐτὴν ποινὴν τιμωρεῖται ὁ κλέπτων πολεμεφῶδια τοῦ κράτους, καὶ φέρων ταῦτα ἐκτὸς αὐτοῦ. Ὅστις, πρὸς χρηματισμὸν, ἐκ κουφότητος, ἢ φιλίας, φανερώσει μυστικὸν τοῦ Κράτους τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 150 ταλλήρων.

Αἱ ἀγροζήμια ἐκτιμῶνται παρὰ τῶν προὔχοντων καὶ πληρώνονται παρὰ τοῦ ἰδιοκτῆτου τῶν ζώων, ὅστις τιμωρεῖται καὶ ἄλλως, ἂν ἡ ζημία ἐγένετο ἐν γνώσει του.

Ὅστις διαταράσσει τὴν εἰρήνην τοῦ χωρίου τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἢ πρόστιμον 20 ταλλήρων. Ὁ θορυβῶν ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας μὲ 25 ταλλήρων.

Ὁ συκοφάντης τιμωρεῖται ὅσον ὁ συκοφαντηθεὶς, ἂν ἦτον ἔνοχος.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἰδιώτας νὰ ἐορτάζωσι τὰς ἐορτάς τοῦ ὀνόματός των, ἐπὶ ποινῇ προστίμου δύο ταλλήρων.

Τὸ ἰσχύον ἐτι ἔθιμον, νὰ κείρωσι τὴν κόμην καὶ πληγῶνους τὸ πρόσωπον κατὰ τὸν θάνατον συγγενούς, ἀπαγορεύεται διὰ τε τοὺς ἀνδρας καὶ τὰς γυναῖκας, ἐπὶ ποινῇ προστίμου δύο δουκάτων.

Πᾶς φυγὰς, ὅστις πατήσῃ τὸ μαυροβουνιατικὸν ἔδαφος, εἶναι ἀσφαλῆς καὶ ἀνενόχλητος, ἐνόσω συμμορφοῦται μὲ τοὺς νόμους τοῦ τόπου. Οἰασδῆποτε ἐθνικότητος ἢ θρησκείας, ἀπολαμβάνει ἰσονομίαν.

Ἐὰν ἐγκλημὰ τι διεπράχθη ἐν καταστάσει μέθης, ὁ ἔνοχος τιμωρεῖται μὲ τὸ ἥμισυ τῆς ποινῆς. Ἄλλ' ἂν τοῦτο διεπράχθη κατὰ προσωπικοῦ ἐχθροῦ, ἢ τιμωρία ἐπέρχεται πλήρης. Ὁ προκαλῶν τοὺς ἄλλους εἰς τὰ ὄπλα καὶ γινόμενος ἀφορμὴ νὰ χυθῇ αἷμα, τιμωρεῖται μὲ θάνατον. Ὁ συνεργὸς τούτου μὲ πρόστιμον 20 ταλλήρων. Ἐὰν δὲν ἐχῶθη αἷμα, ὁ αὐτουργὸς τιμωρεῖται μόνον μὲ πρόστιμον 20 ταλλήρων.

Οἱ κατὰδικιοὶ ὑποχρεοῦνται εἰς δημόσια ἔργα.

Ἡ περὶ σοῦ ὑπόληψις τῶν ἀνθρώπων εἶνε ὡς ἡ σκιά σου: ἄλλοτε μὲν προηγείται σου, ἄλλοτε δ' ἐπακολουθεῖ· ἄλλοτε εἶνε μεγαλύτερα, ἄλλοτε μικρότερα σου.

ΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ ΖΥΘΟΠΟΤΟΥΝ

Α'.

Ζυθοποτικαὶ φοιτητῶν ἐορταί.

Οἱ ἀργυροὶ γάμοι τοῦ διαδόχου τοῦ γερμανικοῦ θρόνου ἐωραστάθησαν πρὸ μηνῶν. Πρὸ πολ-λοῦ οἱ ὕμνοι ἐψάλησαν, τὰ ἄρθρα ἐξητηλήθησαν, τὰ δῶρα ἐθαυμαστάθησαν, ἢ ἐκθεσις αὐτῶν ἔληξεν, ὁ θόρυβος ἐσίγησε καὶ πᾶς περὶ τῶν λαμπρῶν ἐορτῶν λόγος ἐξέλιπε. Καὶ ὅμως μόλις σήμερον ἡ *Ἑστία* διδίδει εἰκόνα, ἀτεχον ἴσως, ἀλλὰ πιστὴν, μιᾶς τῶν ἐορτῶν δι' ἧν ὁ γερμανικὸς λαὸς ἐξεδήλωσε τὴν πρὸς τὸν κληρονόμον τοῦ δαφνοπλέκτου στέμματος ἀγάπην του, ἐνῶ ἡ ἐορτὴ αὕτη εἶχε πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὸν Ἕλληνα ἀναγνώστην, μέλλοντα νὰ γνωρίσῃ ἀγνωστον αὐτῷ εἶδος ἐορτῶν τῆς εἰς τὰ γερμανικὰ πανεπιστήμια σπουδαζούσης νεολαίας.

Ἄν ἡ περιγραφὴ τῆς ἐορτῆς ταύτης καθυστέρησεν ἕκτοτε, ἰδοὺ ὅτι ἡ εὐκαιρία δὲν ἔλειψε νὰ τὴν καταστήσῃ καὶ πάλιν ἐπίκαιρον, καὶ προκειμένου νὰ παρατεθῇ σήμερον εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς *Ἑστίας* ἢ σκιαγραφία τοῦ *Βερολίνου ζυθοποτοῦντος*, ἢ τότε ἐν μέσῳ τῶν ἄλλων ἐορτῶν ἀπαρτήρητος σχεδὸν παρελθούσα ἐορτὴ τῶν φοιτητῶν, εὐρίσκει νῦν ἐνταῦθα πρωτεύουσιν θέσιν, διότι ζωηρῶς ἀναπαριστᾷ τὴν νεολαίαν ζυθοποτοῦσαν. Οὕτω δὲ ὁ λίθος ὃν ἀπέρριψαν οἱ τότε οἰκοδομοῦντες χρονογράφοι τῶν ἐπὶ τοῖς ἀργυραῖς γάμοις ἐορτῶν, δὲν τίθεται μὲν καὶ σήμερον πάλιν ἐπὶ κεφαλῆς οἰκίας, ἀλλ' ἀπλούστατα ἐπὶ κεφαλῆς ἄρθρου μόνον, δίδει ὅμως ζῶν καὶ ἀριότητα εἰς αὐτό.

* *

Ἄγνοοῦμεν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες τί εἶνε φοιτητικὰ σωματεῖα, τί σύνδεσμοι φοιτητῶν καὶ τί ἐταιρίαι ἐπιστημονικαὶ φοιτητῶν. Παρ' ἡμῖν ἀρκεῖ ὅτι ὑπάρχουσιν ἀκόμη καὶ γυμνασιακοὶ σύλλογοι συντελοῦντες εἰς τῆς νεολαίας τὴν ἀπομώρῳανσιν. Ἐκεῖνη ὅμως ἡ ἀληθὴς ζωὴ τοῦ σφριγῶντος σπουδαστοῦ, τοῦ ἀσκούντος τὸ σῶμα ἐν ἀγῶσι ποικίλοις καὶ τὸ πνεῦμα ἐν ἐπιστημονικαῖς συζητήσεσι, τοῦ ἐκτρέχοντος εἰς ἐξοχὰς καὶ ἀναπνέοντος ἀέρα καθαρὸν, τοῦ μουσουργούντος καὶ καλλιτεχνούντος, τοῦ ξιφομαχοῦντος διὰ τὸ τίποτε καὶ εὐθυμοῦντος μὲ τὸ τίποτε, τοῦ σύροντος πανταχοῦ τὴν νεότητά του καὶ τὸ πῦρ τῶν αἰσθημάτων καὶ διαχύνοντος πέριξ αὐτοῦ πνεῦμα γοργὸν καὶ γέλωτα φαιδρὸν, εἶνε ἀγνωστος ἐν Ἑλλάδι. Οἱ ἐν Ἀθῆναις φοιτηταὶ γνωρίζουσι τὸ καφενεῖον τοῦ *Βυζαντίου* καὶ θάπτονται ἐν αὐτῷ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ἀναπνέοντες ἀέρα *ναρριλέδων* καὶ συνωστίζόμενοι περὶ σφαιριστήριον ἢ ῥυπαρὸν τι *τάβλιον* καὶ τὸ πολὺ ἀποτελοῦσι μέρος ἐνὸς τῶν ἀπειραρίθμων συλλόγων, ὅπου ἀναγινώσκονται